

Rozhodnutí o uložení pokuty za správní delikt a jejich přezkum

Aleš Roztočil

Brno 10.11.2016

Obsah prezentace

- 1. Pokuty za soutěžní delikty – právní úprava
- 2. Zásady ukládání sankcí
- 3. Odůvodnění rozhodnutí o uložení sankce
- 4. Soudní přezkum rozhodnutí o uložení pokuty
- 5. Otevřené otázky
- 6. Výhled do budoucna

1. Pokuty za soutěžní delikty – právní úprava

- § 22a, § 22 b a § 22ba ZOHS
- Ústavní pořádek (čl. 39 a čl. 40 LZPS).
- Analogická aplikace přestupkového zákona (např. rozsudek NSS 6 As 57/2004-54)
- Analogická aplikace zásad trestního práva (srov. rozsudky NSS 6 A 126/2002-27 nebo 8 As 17/2007-135)

2. Zásady ukládání sankcí

- Zásada absorpční – ukládání sankcí za delikty v souběhu (resp. vyloučení metody kumulativní)
  - např. rozsudek NSS 5 Afs 9/2008-328 RWE Transgas
- Zásada zákazu dvojího přičítání
  - Rozsudek NSS 4 Ads 114/2011-105
- Ochrana legitimního očekávání
  - Rozsudek NSS 1 Afs 58/2009-541 (Kartel dodavatelů léčiv) avšak správní orgán může ustálenou praxi změnit, což je povinen odůvodnit; problém srovnatelnosti případů
  - NSS pozitivně vyhodnotil aplikaci metodiky („Zásady postupu... při stanovování výše pokut), srov. např. rozsudek 8 Afs 25/2012-359 – kartel na trhu barevných obrazovek

3. Odůvodnění rozhodnutí o uložení sankce

- Sazba pokuty odvozená od výše čistého obrátu se vztahuje k účetnímu období předcházejícímu rozhodnutí v 1. stupni (RS NSS 7 Afs 57/2011-1234 – ČD zneužití dominantního postavení na trhu nákladní železniční dopravy)
- Výčet kritérií v ZOHS je demonstrativní, Úřad může (ale nemusí) zohlednit i další kritéria v zákoně neuvedená
- Kritéria v zákoně uvedená je Úřad povinen v odůvodnění hodnotit nebo vysvětlit, proč pro posuzovaný případ nejsou relevantní
  - Rozsudek NSS 6 As 34/2008-54
- Kritérium poměrů účastníka (zákaz likvidačních pokut) nutno zohlednit, pokud je z okolností zřejmé, že sankce může být likvidační (RS NSS 1 As 9/2008-133)

4. Soudní přezkum rozhodnutí o uložení pokuty I

- Pokud nebyl uplatněn návrh na moderaci dle § 65/3 SŘS
  - Jedná se o aplikaci správního uvážení, do něhož soud zásadně nesmí zasahovat
  - Soud zkoumá pouze:
    - Zda byly dodrženy zákonné meze pro stanovení výše pokuty
    - Zda správní orgán stanovení pokuty srozumitelně a logicky odůvodnil (zákaz libovůle) musí korespondovat se skutkovými zjištěními (rozsudek NSS 7 As 53/2010- 62)
    - Zda se správní orgán zabýval zákonnými kritérii pro stanovní výše pokuty (vč. zákazu likvidačních pokut)
    - Zda správní orgán nepostupoval diskriminačně (vč. ochrany legitimního očekávání)
    - Např. rozsudek NSS čj. 1 As 1/2012 (asociace užitě grafiky I)

5. Soudní přezkum rozhodnutí o uložení pokuty II

- Pokud byl uplatněn návrh na moderaci pokuty
  - Projev plné jurisdikce ve smyslu judikatury ESLP
  - Předpoklad zjevně nepřiměřené sankce, nutno odůvodnit (NSS rozsudek 1 As 30/2004-82)
  - Soud nahrazuje úvahu správního orgánu o výši sankce svou vlastní úvahou, může vzít v úvahu všechny relevantní aspekty věci (nález ÚS č. 276/2001 Sb.)
  - Soud není vázán správní praxí ani metodikou Úřadu (NSS rozsudek 1 Afs 77/2012-46 – Asociace užitě grafiky II)

6. Otevřené otázky

- Rozšířený senát NSS aktuálně řeší tyto otázky:
  - Zda v případě změny právní úpravy výše sankce po právní moci rozhodnutí správního orgánu má být aplikována soudem zásada retroaktivity ve prospěch pachatele dle čl. 40 odst. 6 LZPS (řízení 5 As 104/2013)
  - Zda žalobce může v žalobě uplatnit skutečnosti, které mohl uplatnit v řízení před správním orgánem a neučinil tak (řízení 10 As 24/2015)

7. Výhled do budoucna

- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- Účinnost od 1.7. 2017
- Hlava VII díl 1 Druhy správních trestů a obecné zásady pro jejich ukládání
- Správní tresty napomenutí, propadnutí věci a propadnutí náhradní hodnoty
- Zásada kumulativní (§ 41 odst. 2)
- Upuštění od uložení trestu (§ 43)

Díky za pozornost